

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

رشته ادبیات و علوم انسانی

راهنمای معلم

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

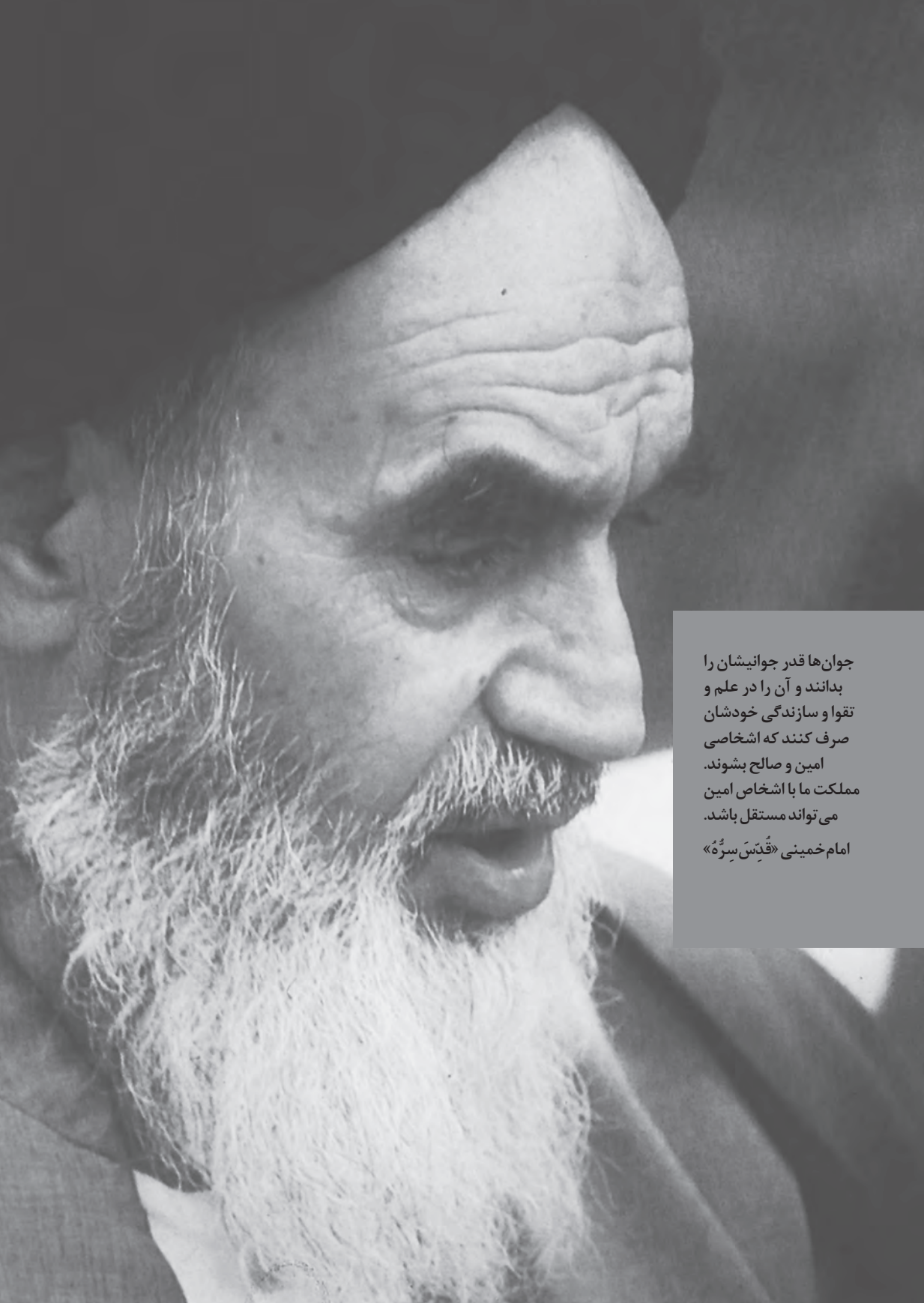
وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: راهنمای معلم تاریخ (۱) (ایران و جهان باستان) - پایه دهم دوره دوم متوسطه - ۱۱۰۳۸۵
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: اسماعیل باغستانی، عباس پرتوی مقدم، طیبه حمزه بیگی، سید حسین رضوی خراسانی و حشمت‌الله سلیمی (اعضای گروه تألیف) - سیدباقر میرعبداللہی (ویراستار)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - جواد صفری (مدیر هنری) - الهه یعقوبی نیا (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری‌مهر، فاطمه صفری ذوالفقاری، شہلا دالایی، فریبا سیر و حمید ثابت کلاچاهی (امور آماده‌سازی)
- نشانی سازمان: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۳۵۹
وبگاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
- ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران - جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
- چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سپاهی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۹

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۳۴۵۶-۴

ISBN: 978-964-05-3456-4

جوان‌ها قدر جوانیشان را
بدانند و آن را در علم و
تقوا و سازندگی خودشان
صرف کنند که اشخاصی
امین و صالح بشوند.
مملکت ما با اشخاص امین
می‌تواند مستقل باشد.
امام خمینی «قُدِّسَ سِرُّهُ»

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

۱	کلیات
۲	مقدمه
۴	منطق برنامه درسی
۸	جدول شایستگی‌ها
۹	جدول شبکه مفهومی

فصل اول : تاریخ شناسی؛ کاوش در گذشته

۲۰	درس ۱: تاریخ و تاریخ‌نگاری
۳۳	درس ۲: تاریخ؛ زمان و مکان
۴۶	درس ۳: باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی

فصل دوم : جهان در عصر باستان؛ میراث بشری

۵۶	درس ۴: پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر
۶۷	درس ۵: هند و چین
۷۹	درس ۶: یونان و روم

فصل سوم : ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی

۸۸	درس ۷: مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور
۱۰۰	درس ۸: سپیده‌دم تمدن ایرانی
۱۰۷	درس ۹: از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان
۱۱۴	درس ۱۰: اشکانیان و ساسانیان
۱۲۸	درس ۱۱: آیین کشورداری

۱۴۰	درس ۱۲: جامعه و خانواده
۱۶۳	درس ۱۳: اقتصاد و معیشت
۱۷۵	درس ۱۴: دین و اعتقادات
۱۸۱	درس ۱۵: زبان، علم و آموزش
۱۸۹	درس ۱۶: هنر و معماری

خداوند بزرگ و بی‌همتا را شاکریم که به ما توفیق بخشید تا کتاب راهنمای معلم تاریخ (۱) را به رشته تحریر در آوریم. این کتاب شامل کلیات و روش تدریس ۱۶ درس کتاب تاریخ (۱) است. قسمت کلیات به شرح و تبیین اجزا و عناصر برنامه درسی تاریخ از قبیل منطق، رویکرد، مبانی، شایستگی‌ها و راهبردهای یاددهی - یادگیری اختصاص دارد. آشنایی با برنامه درسی تاریخ، شما دبیران محترم را در طراحی آموزشی و پیشبرد و تحقق شایستگی‌های قصد شده آن برنامه، یاری خواهد رساند. در قسمت دوم کتاب، هر درس علاوه بر اهداف و انتظارات عملکردی، شامل منطق طراحی و تدوین، شبکه مفهومی، ایده‌های کلیدی و توصیه‌های تدریس می‌باشد. در توصیه‌های تدریس، شیوه ایجاد آمادگی برای شروع کردن آموزش و روش آموزش، طراحی و تدوین شده است. اهداف، محور و ستون فقرات برنامه درسی به شمار می‌روند و شایسته است تمامی فعالیت‌های یاددهی - یادگیری به محوریت اهداف انجام شود. شبکه مفهومی مفهومی درس‌ها به گونه‌ای ترسیم‌کننده نقشه یادگیری و جهت‌نمای تدریس محسوب می‌شود. با توجه به رویکرد کاوشگری برنامه درسی تاریخ و تأکید آن بر ارتقای مهارت‌های سواد تاریخی و یادگیری مادام‌العمر، فعالیت‌ها جزء کلیدی طراحی آموزش به شمار می‌روند و از طریق اهتمام و توجه به آنها، شایستگی‌های قصد شده، قابل تحقق خواهد بود. به منظور تسهیل و تعمیق فرایند یاددهی - یادگیری و با توجه به موضوعات هر درس، بخش مهم دیگری با عنوان دانستنی‌های معلم از منابع معتبر انتخاب و در هر درس گنجانده شده است که بر دانش‌افزایی دبیران محترم کمک خواهد کرد.

همچنین بخش مهم دیگری از ملحقات و ضمایمی که اثر بخشی سودمندی در آموزش و یادگیری کتاب درسی تاریخ (۱) دارد، شامل تصاویر آثار باستانی و تاریخی، نقشه‌ها و قطعه‌های صوتی و ویدئویی و نیز بی‌دی اف مقاله‌های علمی و آموزشی، از مراکز فرهنگی و تاریخی و منابع معتبر گردآوری شده و به منظور استفاده شما بزرگواران و دانش‌آموزان عزیز، این اطلاعات روی پرتال گروه تاریخ دفتر تألیف کتاب‌های درسی به نشانی History-dept.talif.sch.ir، بخش گنجینه تاریخ (۱) بارگذاری شده‌اند.

گروه تاریخ دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

